

Kartoitus etenee! – Lukeva Jyväskylä

UUTISKIRJE 031125

Hei sinä,

lukutaitokollega!

Lukutaitotyön ja lukemisen edistämisen hankkeemme on edennyt tiedonkartoitusvaiheen puolimatkaan. Kiitos kaikille, joita olemme jo tavanneet!

Olemme saaneet arvokasta tietoa siitä, miten eri toimialojen ja yhteistyötahojen edustajat (tähän mennessä; kirjastopalvelut, nuorisopalvelut, Gradian ammatillinen koulutus ja yhteiset tutkinnon osat, Monikulttuurikeskus Gloria, varhaiskasvatuspalvelut, Jyväskylän harrastamisen malli, Sanataidekoulu, perusopetuspalvelut, Jyväskylän yliopiston kieli- ja viestintätieteiden laitos sekä Gradian lukiokoulutus) näkevät lukemisen edistämisen ja / tai lukutaitotyön tai millä tavoilla lukeminen näyttäytyy heidän arjen työssään.

Allekirjoittaneen (koordinaattori) tukena on projektiryhmä, jossa on jäseniä kirjastosta ja kasvun ja oppimisen palveluista.

Hankkeen aikana (1.9.2025–30.6.2026) valmistellaan paikallinen lukutaitostrategia, joka liitetään lukutaidon toimenpideohjelman osaksi Jyväskylän perusopetuksen kieli- ja kulttuuriryhmien opetusta lukuvuosille 2025–2029.

Toimenpideohjelma sidotaan Jyväskylän kaupungin perustyöhön lukutaitotyön edistämiseen, hyödyntäen jo olemassa olevia rakenteita, kuten koulujen, varhaiskasvatuksen ja kirjaston toimintaa sekä osaksi kaupungin muuta hyvinvointityötä. Lukutaitotyön ja lukutaidon tukemisella vahvistetaan kielellistä huoltovarmuutta, osallisuutta yhteiskuntaan ja ylisukupolvista lukemista.

Mitä olemme yhdessä havainneet tähän mennessä?

- Lukutaitotyötä tehdään monin eri tavoin – usein ilman, että sitä kutsutaan lukutaitotyöksi ;)
- Sivistyksen ja ilon (tai sivistyksen ilon) välittäminen ja välittyminen mahdollisimman monelle edellyttää, että ruohonjuuritaso (= kokija) ja kaupunkitaso (= yhteinen hyvä) toteuttavat lukemisesta innostuvaa viestintää
- Monilukutaito on laaja kokoelma työkaluja; yhdistelmä vaihtuvia ja rekisterikohtaisesti päivittyviä ratkaisuja. Lukutaito on alati, koko elämän kehittyvä, ihana kyky.

- Lukeminen on nyt paljon esillä -- monen eri toimijan ja tahon suunnalta. On lukutaidon momentum!

Mitkä aiheet (tai kehittämiskohteet) nousevat esiin?

- Selkolukemisen kehittäminen; lukutaito kehittyy harjoitellessa helpommasta vaikeampaan
- Disinformaation ja misinformaation tunnistaminen
- Varhaiskasvatus vaikuttaa vanhempiin
- Monikielisen materiaalin tarve
- Elinikäinen oppiminen
- Kirjastopalveluiden keskeinen rooli ("kaikki tiet johtavat ...")
- Maahanmuuttajataustaisten perheiden aikuisten tavoittaminen
- 6. - 7.-luokkien nivelvaiheeseen keskittyminen (vrt. päiväkotikoulujen esi- ja alkuopetuksen nivelyhteistyössä saavutetut tulokset)
- Lähikirjastopalvelujen (kirjastoauton) merkitys

Muutamia, yhteisiä virstanpylväitä!

- Lukuilon välittäminen; lukeminen kannattaa aina!
- Kodin, kirjaston ja koulun välisen yhteistyön merkitys
- Lukevan aikuisen malli -- kun apuasi kaivataan, auta
- Kirjojen ja lukemisen säännöllisen ja pysyvän näkymisen merkitys arjessamme
- Innovatiiviset kampanjat ja tempaukset tuovat vauhtia!
- Kirjallisuuden aikaansaamat "hyödyt", sivistys ja ilo, ovat yhtä arvokkaita

Mihin olemme menossa?

Tiedonkartoitus jatkuu joulukuun 2025 puoliväliin saakka, ja osin tammikuulle. (seuraavat tahot ovat kansalaisopisto, Keljonkankaan asukasyhdistys, nuorisovaltuusto, kaupungin työllisyyspalvelut, Jyväskylän yliopiston opettajankoulutuslaitos, ikääntyneiden neuvosto ja HYVAKS ja nuorisovaltuusto). Sen jälkeen määrittelemme yhteisiä, kaupunkitasoisia tavoitteita ja hahmottelemme toimenpiteitä. Tavoitteena on luoda kaupunkiin oma lukutaitotyön malli, joka tukee elinikäistä lukemista ja osallisuutta.

Miten voit olla mukana?

- jaa toimiva lukemisen näkyväksi tekemisen arjen käytäntösi
- kerro, millaista tukea kaipaat ja / tai
- mitä annettavaa sinulla on lukutaitotyöhön ja lukemisen edistämiseen?

Kaikki tämä onnistuu lähettämällä sähköpostia, marko.kamarainen@jyvaskyla.fi.

Lukutaitomme on jokaisen vastuulla.

Kuten näet, lyhyesti kirjoittaminen onnistuu vain todellisilta ammattilaisilta ;)

Marko Kämäräinen

koordinaattori

Jyväskylän kaupunki

Sivistyksen toimiala – Kasvun ja oppimisen palvelut

040 509 2469

marko.kamarainen@jyvaskyla.fi

Kilpisenkatu 1

40100 Jyväskylä

"Lapsi, jolle luetaan yksi kuvakirja päivässä kuulee vuodessa 78 000 sanaa enemmän kuin he, joille ei lueta."

(Logan ym. 2019)